[2019] 5 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 569

ਰਾਜਸਥਾਨ ਦਾ ਰਾਜ

ਬਨਾਮ

ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ

(2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 645)

ਅਪ੍ਰੈਲ 10,2019

[ਐੱਲ. ਨਾਗੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਅਤੇ ਐੱਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇਜੇ।]

ਦੰਡ ਕੋਡ, 1860: ਐਸ. ਐਸ. 302 ਅਤੇ 304 ਭਾਗ I-ਕਤਲ-ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਆਪਣੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਦਮ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ। 302 ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਐਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ। 304 ਭਾਗ I. ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੀ ਮੌਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀ ਇੱਕ ਸੱਟ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ; ਕਿ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹਤ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ: ਐੱਸ ਤੋਂ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਰਕ। 302 ਐੱਸ. 304 ਭਾਗ I, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਉਲਟ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਟ-ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ-ਸਿਰ ਵਰਗੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ-ਕੁਹਾੜੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। 300 – ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਝਗੜਾ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐੱਸ ਤੋਂ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ

ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। 302 ਐੱਸ. 304 ਭਾਗ ।-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਰੱਖਿਆਃ 1.1 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤੋਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ 1 ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਇੱਕਲੇ ਵਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਇੱਕ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ । ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ 1 ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ15 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੈਰੀਟਲ ਅਤੇ ਓਸਸੀਪਿਟਲ ਵਿੱਚ 4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੰਬਾਈ ਦਾ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ-ਕੁਹਾੜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋਈ। [ਪੈਰਾ 6.2,7] [575-ਈ; 576-ਜੀ-ਐਚ; 577-ਬੀ-ਸੀ]

ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਮਗਭਾਈ ਵੰਕਰ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2011) 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 604; ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲੀਲਾ ਰਾਮ ਉਰਫ ਲੀਲਾ ਧਰ 2019 (1) ਸਕੇਲ 544-'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਜੈ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗਾਇਕਵਾੜ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2012) 11 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 592-ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.2 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਸੀ, ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ । ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰ ਵਰਗੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਇੱਕਲਾ ਝਟਕਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ-ਕੁਹਾੜੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਘਾਤਕ

ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 8] [577-ਸੀ-ਡੀ]

1.3 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜ਼ਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਜਿਸ ਤੱਥ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜ਼ਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਝਗੜ਼ਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਸਵੇਰੇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਝਗੜ਼ਾ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਏ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ 1 ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 8.1,9] [577-ਈ-ਐਚ; 578-ਏ-ਸੀ]

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ</u>

(2012) 11 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 592	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 4.4
(2011) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 604	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ	ਪੈਰਾ 7
[2010] 7 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ	ਪੈਰਾ 7
2019 (1) ਸਕੇਲ 544	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ	ਪੈਰਾ 7

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 645|

ਸਾਲ 2009 ਦੀ ਡੀ. ਬੀ. ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 303 ਵਿੱਚ ਜੋਧਪੁਰ ਵਿਖੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੂਡੀਕੇਚਰ ਦੇ ਮਿਤੀ 23.05.2014 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਯੋਤੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਾਚੀ ਅਗਰਵਾਲ, ਜਯੰਤ ਭਾਟੀਆ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਚੀ ਕੋਹਲੀ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਰਿਸ਼ਭ ਸੰਚੇਤੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਦਮ ਪ੍ਰਿਆ, ਅੰਚਿਤ ਭੰਡਾਰੀ ਅਤੇ ਕੇ. ਪਰੀ ਵੇਂਧਨ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ|

ਐੱਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ. 1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਰਾਜਸਥਾਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਸੀਏਚਰ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ 2009 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ303 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਦੀ ਬਜਾਏ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ 1 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ 8 ਸਾਲ ਆਰ. ਆਈ. ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਅਤੇ Rs.1000 ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨਾ-ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਕੈਦ ਝੱਲਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ।

3. ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨਿੰਬਾਹੇੜਾ ਵਿਖੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੰਬਰ.32/2008 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 26.01.2008 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-5-ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੈਲਾਸ਼ੀ ਫਾਰਮ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ ਨੇ ਰਾਜੂ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੇ ਸਿਰ' ਤੇ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜੂ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰੋਣ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਕੇ' ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਦੋਸ਼ੀ ਭੱਜ ਗਏ। ਕਿ ਰਾਜੂ ਨੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਦਮ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਉੱਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ

ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ 17 ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਡਾ. ਕੇ. ਆਸਿਫ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ 1); ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੈਲਾਸ਼ੀ; ਪੀਡਬਲਯੂ 15 ਡਾ. ਅਨੀਸ ਅਹਿਮਦ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਸੱਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ 1) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਸਮੇਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ/ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸ਼ੈਸ਼ਨਜ਼ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ' ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਐਸ. ਆਈ. ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

3.1 ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ 2009 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 'ਏ' ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

4.1 ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ 1 ਵਿੱਚ

ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ, ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸੇ, ਅਰਥਾਤ ਸਿਰ' ਤੇ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤੋਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ 1 ਤੱਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਰੱਖਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

4.2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ/ਮੁੜ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਝਗੜਾ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ|

4.3 ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਤਲ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਇਹ ਵਿਦਵਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।

4.4 ਅਰੁਣ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲੀਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 2013 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ 1441 ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ

ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

5. ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤੋਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ 1 ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤੋਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ 1 ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

6. ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ।

6.1 ਅਸੀਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤੋਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੈਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨਃ

“15. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਮਲ ਦੀ ਮੌਤ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ, ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਦਿਨ ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਜਿਸ ਕੰਮ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ

ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ 1 ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

6.2 ਹੁਣ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤੋਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ 1 ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ ਇਹ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਵਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀ ਇੱਕ ਸੱਟ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਗੱਲ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤੋਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ 1 ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

6.3 ਅਰੁਣ ਰਾਜ (ਸੁਪ੍ਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਪੱਕਾ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਇੱਕ ਵੀ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 303 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਜਿੱਥੇ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਤੱਤ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਕੋਈ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵੀ ਝਟਕਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕਈ ਵਾਰ।

6.4 ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਮਗਭਾਈ ਵੰਕਰ (ਸੁਪ੍ਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੌਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ ਇੱਕ ਲੱਕੜ ਦਾ ਪੇਸਟ. ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇੰਨੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਕੀਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਸਿਰ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੀ ਧਾਰਾ 242 ਜਾਂ ਅਪਵਾਦ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਸੱਟ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹਮਲਾ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ, ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸੱਟ, ਅਜਿਹੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ, ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ।

6.5 ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਲੀਲਾ ਰਾਮ ਉਰਫ ਲੀਲਾ ਧਰ (ਸੁਪ੍ਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 302 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I ਜਾਂ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ (ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ) ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਇਸੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 4 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

“21. ਅਪਵਾਦ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਗੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਹਨਃ (I) ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; (ii) ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਸੀ; (iii) ਇਹ ਕੰਮ ਅਚਾਨਕ ਹੋਏ ਝਗੜੇ ਉੱਤੇ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ (iv) ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਜਾਂ ਅਸਾਧਾਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। “

7. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਪੱਕਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। ਏ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ1 ਡਾ. ਕੇ. ਆਸਿਫ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨਃ

“1.ਚੀਕਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖ਼ਮ 7 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 0.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਚਮੜੀ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਅਤੇ ਸਿਰ ਦੇ ਮੱਧ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੱਡੀ।

2. ਸੱਜੀ ਲੱਤ ਦੇ ਮੱਧ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 0.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਰਗੜ। ”

ਪੀਡਬਲਯੂ15 ਡਾ. ਅਨੀਸ ਅਹਿਮਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੈਰੀਟਲ ਅਤੇ ਓਸਸੀਪਿਟਲ ਵਿੱਚ 4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੰਬਾਈ ਦਾ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ

ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ-ਕੁਹਾੜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋਈ।

8. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ। ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ । ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰ ਵਰਗੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਇੱਕਲਾ ਝਟਕਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ-ਕੁਹਾੜੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ।

8.1 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਜਿਸ ਤੱਥ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਝਗੜਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਸਵੇਰੇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਝਗੜਾ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ/ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ 1 ਤੱਕ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤੋਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ 1 ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

9. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਹਾਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰੇਗਾ।

10. ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।



Tarun Mehra

Advocate